

1869

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА ИСТОРИЧЕСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ
СЕКЦИЯ • СРЕДНОВЕКОВНА ИСТОРИЯ •

BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
INSTITUTE FOR HISTORICAL STUDIES
DEPARTMENT • MEDIEVAL HISTORY •

Научна конференция с международно участие

Наследство за бъдещето

Scientific Conference with International Participation

Heritage for the Future

18–19 септември 2025 г.

Институт за исторически изследвания – БАН, Голям салон
София, Бул. „Шипченски проход“ 52, Бл. 17

September 18–19, 2025

Institute for Historical Studies – BAS, Great Hall
Sofia, 52 Shipchenski Prohod Blvd., Block 17

Организационен комитет

Доц. д-р Елена Костова –
Ръководител Секция „Средновековна история“,
Институт за исторически изследвания, БАН

Проф. д-р Пенка Данова –
ръководител на българо-румънския проект „*Да се погрижим
за бъдещето им. Семейството и наследяването на имота в
Югоизточна Европа (XV – XIX век)*“,
Секция „Средновековна история“,
Институт за исторически изследвания, БАН

Гл. ас. д-р Доротея Валентинова, Гл. ас. д-р Деница Петрова,
Гл. ас. д-р Франческо Дал Альо, Гл. ас. д-р Владимир Ангелов
Секция „Средновековна история“
Институт за исторически изследвания, БАН

Organizing Committee

Assoc. Prof. PhD Elena Kostova –
Head of the Medieval History Department, Institute for Historical
Studies, Bulgarian Academy of Sciences

Prof. PhD Penka Danova –
Head of the Bulgarian-Romanian Project « *Prendre soin de leur
avenir* ». *La famille et la transmission des biens en Europe du
Sud-Est (XVe–XIXe siècles)*, Medieval History Department,
Institute for Historical Studies, Bulgarian Academy of Sciences

Chief Assist. Prof. PhD Dorothea Valentinova, Chief Assist.
Prof. PhD Denitsa Petrova, Chief Assist. Prof. PhD Francesco
Dall’Aglio, Chief Assist. Prof. PhD Vladimir Angelov
Medieval History Department
Institute for Historical Studies, Bulgarian Academy of Sciences

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

ПРОГРАМА/ PROGRAMME

Четвъртък, 18 септември 2025 г.
Thursday, September 18, 2025

9.30 – 10.00 Регистрация на участниците / Participant
Registration

10.00 – 10.30 Официално откриване / Official Opening

Председател: Доц. д-р Елена Костова
Chair: Assoc. Prof. PhD Elena Kostova

Приветствие от ръководството на Института за исторически изследвания при БАН: Доц. д-р Надя Филипова / Welcoming Address on Behalf of the Institute for Historical Studies – BAS: Assoc. Prof. PhD Nadya Filipova

Доц. д-р Елена Костова, (Институт за исторически изследвания – БАН) / Assoc. Prof. PhD Elena Kostova, (Institute for Historical Studies – BAS)

Проф. д-р Пенка Данова, (Институт за исторически изследвания – БАН) / Prof. PhD Penka Danova, (Institute for Historical Studies – BAS)

Официален почетен гост – академик Васил Гюзелев, (БАН) / Official Guest of Honor – Academician Vassil Gjuzelev (BAS)

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

Първо заседание / Председател: Проф. дин Илия Илиев
Session 1 Chair: Prof. Doctor of Historical Sciences
Iliya Iliev

10.30 – 10.45 **Проф. дин Кирил Павликянов**, (Софийски университет „Св. Климент Охридски“),
Относно източниците на славянските и варяжки местни имена, упоменати в деветата глава от съчинението на Константин Багренородни De administrando imperio «Περὶ τῶν ἀπὸ Ρωσίας ἐρχομένων Ῥῶς μετὰ τῶν μονοξύλων ἐν Κωνσταντινουπόλει» (Досежно идващите от Русия „роси“ с еднодръвки в Константинопол“) /

Prof. Doctor of Historical Sciences

Cyril Pavlikianov, (Sofia University “St. Kliment Ohridski”),

On the sources of the Slavic and Varangian local names mentioned in the ninth chapter of Constantine Porphyrogenitus' work De administrando imperio «Περὶ τῶν ἀπὸ Ρωσίας ἐρχομένων Ῥῶς μετὰ τῶν μονοξύλων ἐν Κωνσταντινουπόλει» (On the „Rus“ coming with monoxyla [dugouts] from Russia to Constantinople).

10.45 – 11.00 **Проф. дин Илия Г. Илиев**, (Институт за исторически изследвания – БАН), *Наследството във фокуса на византийското правораздаване през XIII век* /

Prof. Doctor of Historical Sciences

Iliya G. Iliev, (Institute for Historical Studies – BAS), *Inheritance in the focus of Byzantine administration of justice in the 13th century.*

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

- 11.00 – 11.15 **Доц. д-р Павел Георгиев**, (Национален археологически институт с музей – БАН),
Кирилски подпис-автограф на деспот Алексий Слав след 1232 г. /
Assoc. Prof. PhD Pavel Georgiev, (National Archaeological Institute with Museum – BAS),
Cyrillic signature-autograph of Despot Alexius Slav after 1232.
- 11.15 – 11.30 Дискусия / Discussion
- 11.30 – 12.00 Кафе-пауза / Coffee Break

Второ заседание / Председател: Доц. д-р Владислав Иванов
Session 2 Chair: Assoc. Prof. PhD Vladislav Ivanov

- 12.00 – 12.15 **Д-р Теодора Георгиева**, (Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, Регионален исторически музей – Пловдив),
Типикът на манастира „Космосотира“ като извор за икономическото значение на географската област Тракия през XII век/
PhD Theodora Georgieva, (Paisii Hilendarski University of Plovdiv, Plovdiv Regional Museum of History),
The Typikon of the Monastery Kosmosotira as a Source for the Economic Importance of the Geographical Region of Thrace in the 12th Century.

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

- 12.15 – 12.30 Гл. ас. д-р **Франческо Дал Альо**, (Институт за исторически изследвания – БАН),
Отвъд „преписката“: допълнителни данни за българската история от „другите“ писма на папа Инокентий III /
Chief Assist. Prof. PhD Francesco Dall’Aglio, (Institute for Historical Studies – BAS),
Beyond the “Correspondence”: Additional Data on Bulgarian History from the “Other” Letters of pope Innocent III.
- 12.30 – 12.45 Доц. д-р **Владислав Иванов**, (Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ – БАН),
Основателни ли са аргументите за съществуването на турско-български съюз през 60-те години на XIV век? /
Assoc. Prof. PhD Vladislav Ivanov, (Institute of Balkan Studies with Center for Thracology “Prof. Alexander Fol” – BAS),
Are the arguments for the existence of a Turkish-Bulgarian union in the 60s of the 14th century justified?
- 12.45 – 13.00 Гл. ас. д-р **Александър Леонардо Стоянов**, (Институт за исторически изследвания – БАН),
Проблемът за числеността на средновековните български армии /
Chief Assist. Prof. PhD Aleksandar Leonardo Stoyanov, (Institute for Historical Studies – BAS),
The case of Bulgaria’s armies size during the Middle Ages.
- 13.00 – 13.15 Дискусия / Discussion
- 13.15-14.30 Обедна почивка / Lunch Break

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

Трето заседание / Председател: Доц. д-р Йоанна Бенчева
Session 3 Chair: Assoc. Prof. PhD Joanna Bencheva

- 14.30 – 14.45 Доц. д-р Йоанна Бенчева, (Софийски университет „Св. Климент Охридски“),
Византийските практики – документи на данъчната администрация/
Assoc. Prof. PhD Joanna Bencheva, (Sofia University “St. Kliment Ohridski”),
Byzantine praktika – documents of tax administration.
- 14.45 – 15.00 Гл. ас. д-р Симеон Хинковски, (Софийски университет „Св. Климент Охридски“),
Разказано и записано: Дубровнишките хроники като извор за българската история/
Chief Assist. Prof. PhD Simeon Hinkovski,
(Sofia University “St. Kliment Ohridski”),
Told and Written: The Dubrovnik Chronicles as a Source for Bulgarian History.
- 15.00 – 15.15 Гл. ас. д-р Доротея Валентинова, (Институт за исторически изследвания – БАН),
Liber iudiciorum: историята на един забележителен вестготски кодекс /
Chief Assist. Prof. PhD Dorothea Valentinova,
(Institute for Historical Studies – BAS),
Liber iudiciorum: the History of a Remarkable Visigothic Codex.

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

15.15 – 15.30	Гл. ас. д-р Мирослава Георгиева, (Югозападен университет „Неофит Рилски“),
<i>Триконхалните църкви в югозападните български земи през Средновековието (поява и разпространение) /</i>
Chief Assist. Prof. PhD Miroslava Georgieva,
(Southwestern University “Neofit Rilski”),
<i>Three-conchal Churches in the Southwestern Bulgarian Lands during the Middle Ages (Emergence and Spread).</i>
15.30 – 15.45	Дискусия / Discussion
15.45 – 16.15	Кафе-пауза / Coffee Break

Четвърто заседание / Председател: Проф. дин Рая Заимова
Session 4 Chair: Prof. Doctor of Historical Sciences
Raya Zaimova

- 16.15 – 16.30 Гл. ас. д-р Мария Полимирова, (Център за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев“ – Софийски университет „Св. Климент Охридски“),
Ранните славянски печатни книги от XVI–XVII век като извор за исторически изследвания /
Chief Assist. Prof. PhD Maria Polimirova, (Center for Slavic-Byzantine Studies “Prof. Ivan Dujčev” – Sofia University “St. Kliment Ohridski”),
Early Slavic Printed Books from the 16th – 17th Centuries as a Source for Historical Research.

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

- 16.30 – 16.45 **Гл. ас. д-р Калина Минчева**, (Център за славяно-византийски проучвания „Проф. Иван Дуйчев“ – Софийски университет „Св. Климент Охридски“),
Между Охрид и Рим през XVII век /
Chief Assist. Prof. PhD Kalina Mincheva, (Center for Slavic-Byzantine Studies “Prof. Ivan Dujčev” – Sofia University “St. Kliment Ohridski”),
Between Ohrid and Rome in the 17th Century.
- 16.45 – 17.00 **Проф. дин Рая Заимова**, (Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ – БАН),
Византологът Дюканж и негови интерпретатори /
Prof. Doctor of Historical Sciences Raya Zaimova, (Institute of Balkan Studies with Center for Thracology “Prof. Alexander Fol” – BAS),
The Byzantologist du Cange and his Interpreters.
- 17.00 – 17.15 **Докторант Надежда Янакиева**, (Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ – БАН),
Проучване и превод на пътеписната литература като източник за българската историческа наука /
PhD Student Nadezhda Yanakieva, (Institute of Balkan Studies with Center for Thracology “Prof. Alexander Fol” – BAS),
Research and Translation of Travel Literature as a Source for Bulgarian Historical Science.
- 17.15 – **Дискусия с чаша вино/ Discussion with a glass of wine**

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

Петък, 19 септември 2025 г.
Friday, September 19, 2025

9.30 – 10.00 Регистрация на участниците / Participant
Registration

Пето заседание /Председател: Проф. д-р Ивайла Попова
Session 5 Chair: Prof. PhD Ivayla Popova

10.00 – 10.15 **Senior Research Associate, PhD, Suzana Simon,**
(Institute of Historical and Social Sciences,
Croatian Academy of Sciences and Arts),
Sigismund of Luxembourg and Sources on the Political History of the Kingdom of Slavonia /
Ст.н.с. д-р Сузана Симон, (Институт за история и социални науки, Хърватска академия на науките и изкуствата),
Сигизмунд Люксембургски и извори за политическата история на Кралство Славония

10.15 – 10.30 **Доц. д-р Снежанка Ракова,** (Югозападен университет „Неофит Рилски“),
Мирният договор между Венеция и османците от 1430 г. Текст и контекст /
Assoc. Prof. Dr. Snezhanka Rakova, (Southwestern University “Neofit Rilski”),
The Peace Treaty between Venice and the Ottomans of 1430. Text and Context.

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

- 10.30 – 10.45 **Проф. д-р Ивайла Попова**, (Софийски университет „Св. Климент Охридски“),
Византийски и османски Константинопол през погледа на Волф фон Цюлнхарт 1495/1496 г. /
Prof. PhD Iyayla Popova, (Sofia University “St. Kliment Ohridski”),
Byzantine and Ottoman Constantinople through the eyes of Wolf von Zülnhardt 1495/1496.
- 10.45 – 11.00 **Докторант Милен Петров**, (Институт за балканистика с Център по тракология „Проф. Александър Фол“ – БАН),
Балканското средновековие в трудовете на баварския хуманист Йохан Авентин (1477–1534) /
PhD student Milen Petrov, (Institute of Balkan Studies with Center for Thracology „Prof. Alexander Fol“ – BAS),
The Balkan Middle Ages in the Works of the Bavarian Humanist Johannes Aventinus (1477–1534).
- 11.00 – 11.15 **Дискусия / Discussion**
- 11.15 – 11.45 **Кафе-пауза / Coffee Break**

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

Шесто заседание / Председател: Проф. д-р Пенка Данова
Session 6 Chair: Prof. PhD Penka Danova

- 11.45 – 12.00 **Chief Assist. Prof. Vladimir Angelov**, (Institute for Historical Studies – BAS),
In Chains: The Captives' Fate in Medieval Bulgaria /
Гл. ас. д-р Владимир Ангелов, (Институт за исторически изследвания – БАН),
Гласове от оковите: съдбата на пленниците в Средновековна България.
- 12.00 – 12.15 **Prof. PhD Penka Danova**, (Institut d'études historiques – BAS),
Les livres de famille italiens du XVe siècle comme patrimoine et sources pour l'histoire des marchands /
Проф. д-р Пенка Данова, (Институт за исторически изследвания – БАН),
Италианската семейна книга от XV век: извор за историята и наследство за бъдещето на търговците.
- 12.15 – 12.30 **Assoc. Prof. PhD Elena Kostova**, (Institute for Historical Studies – BAS),
An Unpublished Testament Drawn Up in Sofia in 1490 and Preserved in the State Archives of Dubrovnik /
Доц. д-р Елена Костова, (Институт за исторически изследвания – БАН),
Едно непубликувано завещание, съставено в София през 1490 г., и пазено в Държавния архив на Дубровник.

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

- 12.30 – 12.45 **Chercheur scientifique II degré PhD Denitsa Petrova**, (Institut d'études historiques – BAS),
Le livre comme heritage pour l'avenir selon les notes des manuscrits BAR 670 et NBIV 73 /
Гл. ас. д-р Деница Петрова, (Институт за исторически изследвания – БАН),
Книгата като наследство за бъдещето според приписките в ръкописи BAR 670 и НБИВ 73.
- 12.45 – 13.00 Дискусия / Discussion
- 13.00 – 14.00 Обедна почивка / Lunch Break
- Седмо заседание / Председател: Ст.н.с. I ст. д-р Георге Лазар**
Session 7 Chair: Chercheur scientifique Ière degré Gheorghe Lazăr
- 14.00 – 14.15 **Chercheur scientifique II degré Oana-Nicoleta Rizescu**, (Institut d'histoire « Nicolae Iorga » – Bucarest, Académie roumaine),
Transferts patrimoniaux et bénéfice d'inventaire dans l'ancien droit roumain (Valachie, XVIIe – XVIIIe siècles) /
Ст.н.с. д-р Оана-Николета Ризеску, (Институт за история „Николае Йорга“, Румънска академия),
Прехвърлянето на имота и ползването на инвентара в старото румънско право (Влахия, XVII – XVIII век).

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

- 14.15 – 14.30 **Scientific Researcher III PhD Elena Bedreag**,
("Nicolae Iorga" Institute of History of the Romanian Academy),
Arrangements, Expenses and Other Material Aspects in Some 18th-century Patrimonial Documents /
Н.с. д-р Елена Бедряг, (Институт за история
„Николае Йорга“, Румънска академия),
Споразумения, разnosки и други материални аспекти в някои документи за наследство от XVIII век.
- 14.30 – 14.45 **Scientific Researcher II Alexandru Ciociltan**,
("Nicolae Iorga" Institute of History of the Romanian Academy),
A Contribution to the Biography of the Franciscan Friar Blasius Kleiner /
Ст.н.с. д-р Александру Чокълтан, (Институт за история „Николае Йорга“, Румънска академия),
Принос към биографията на францисканския монах Блазиус Клайнер.
- 14.45 – 15.00 **Chercheur scientifique Ière degré Gheorghe Lazăr**,
(Institut d'histoire « Nicolae Iorga – Bucarest , Académie roumaine) ,
Marchands « bulgares » de Valachie et leurs testaments. Quelques considérations (XVIIIe – première moitié du XIXe siècle) /
Ст.н.с. I ст. д-р Георге Лазар, (Институт за история „Николае Йорга“, Румънска академия),
Бележки относно „българските“ търговци във Влахия и техните завещания (XVIII – първата половина на XIX век).

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

15.00 – 15.15 Дискусия / Discussion

15.15 – 15.45 Кафе-пауза / Coffee Break

Осмо заседание/ Председател: Проф. д-р Стефка Първева
Session 8 Chair: Prof. PhD Stefka Parveva

15.45 – 16.00 **Prof. PhD Stefka Parveva**, (Institute for Historical Research – BAS),

The pilgrim's care for his family before leaving to visit the Holy Places in the Ottoman Empire in the 18th and early 19th centuries (part 2) /

Проф. д-р Стефка Първева, (Институт за исторически изследвания – БАН),

Грижата на поклонника за семейството му преди да замине на посещение на Светите места в Османската империя през XVIII и началото на XIX век (част 2).

16.00 – 16.15 **Researcher III Sorin Grigoruță**, („A. D. Xenopol” Institute of History, Romanian Academy – Iași),
A Family Legacy: The Medical Profession. About some cases of physicians and pharmacists from the Romanian Principalities (18th – 19th centuries) /

Н.с. д-р Сорин Григоруца, (Институт за история „А. Д. Ксенопол“ – Яш, Румънска академия),

Семейно наследство: Медицинската професия. За някои случаи на лекари и фармацевти от Румънските княжества (XVIII – XIX век).

Научна конференция
„Наследство за бъдещето“
18 – 19 септември 2025 г.

- 16.15 – 16.30 **Chercheur scientifique Ière degré Petronel Zahariuc**, (Institut d'histoire « A. D. Xenopol » – Jassy, Académie roumaine),
Un érudit roumain d'origine bulgare: l'hiéromoine Chiriac Dobrovici du Monastère de Neamț-Secu (1793 – 1878) /
Ст.н.с. I ст. д-р Петронел Захарюк, (Институт за история „А. Д. Ксенопол“ – Яш, Румънска академия),
Един румънски ерудит с български произход: йеромонах Кириак Добровичи от манастира Нямц-Секу.
- 16.30 – 16.45 **Chief Assist. Prof. PhD Ivaylo Naydenov**, (Institute for Historical Studies – BAS),
The Merchant from Svishtov Tsvyatko Radoslavov Kanev and His Will from 1876. /
Гл. ас. д-р Ивайло Найденов, (Институт за исторически изследвания – БАН),
Свищовският търговец Цвятко Радославов Канев и неговото завещание от 1876 г.
- 16.45 – 17.00 **Дискусия / Discussion**
- 17.00 – **Официално закриване на конференцията / Official Closing of the Conference**